KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 12.4.2018
COM(2018) 173 final

2018/0082 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw żywności

{SWD(2018) 91 final} - {SWD(2018) 92 final} - {SWD(2018) 93 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Wszyscy rolnicy, przetwórcy, handlowcy, hurtownicy, detaliści i konsumenci są uczestnikami łańcucha dostaw żywności. Podmiotami bardziej narażonymi na stosowanie wobec nich nieuczciwych praktyk handlowych są mniejsze podmioty działające w łańcuchu dostaw żywności ze względu swoją ogólnie małą siłę przetargową w porównaniu do dużych podmiotów gospodarczych na innych poziomach łańcucha. Producenci rolni są szczególnie narażeni na nieuczciwe praktyki handlowe, ponieważ często brakuje im siły przetargowej, jaką dysponują podmioty kupujące ich produkty. Dzieje się tak dlatego, że mają ograniczone możliwości dostarczania produktów konsumentom.

Zgodnie z powszechną opinią stosowanie nieuczciwych praktyk handlowych ma miejsce w całym łańcuchu dostaw żywności. Trzy komunikaty Komisji wydane od 2009 r. skupiają się na łańcuchu dostaw żywności, w tym na nieuczciwych praktykach handlowych.

W czerwcu 2016 r. w swojej rezolucji[1] Parlament Europejski wezwał Komisję do przedłożenia wniosku dotyczącego unijnych ram prawnych w zakresie stosowania nieuczciwych praktyk handlowych. W grudniu 2016 r. Rada zwróciła się do Komisji o przeprowadzenie w odpowiednim terminie oceny skutków wprowadzenia ram legislacyjnych na poziomie Unii lub innych nieustawodawczych środków mających rozwiązać kwestię nieuczciwych praktyk handlowych[2]. We wrześniu 2016 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny opublikował sprawozdanie wzywające Komisję i państwa członkowskie do podjęcia szybkich działań w celu zapobiegania nieuczciwym praktykom handlowym poprzez ustanowienie zharmonizowanej sieci unijnych organów odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa, aby w efekcie doprowadzić do stworzenia równych szans na jednolitym rynku[3].

W swoim sprawozdaniu z 2016 r. Komisja wskazała szereg obszarów wymagających dalszych ulepszeń w zakresie zarówno przepisów dotyczących stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w państwach członkowskich, jak i dobrowolnych inicjatyw branżowych. Komisja zobowiązała się do ponownej oceny potrzeby podjęcia przez UE działań mających na celu rozwiązanie problemu nieuczciwych praktyk handlowych przed końcem jej mandatu, biorąc pod uwagę późniejszy rozwój sytuacji. Oczekiwania dotyczące usprawnień nie zostały całkowicie spełnione, co omówiono szczegółowo w ocenie skutków (sekcja 3.3).

Nieuczciwe praktyki handlowe wywierają presję na zyski i marże podmiotów gospodarczych, co może prowadzić do niewłaściwej alokacji zasobów, a nawet spowodować wyparcie z rynku podmiotów, które w przeciwnym razie byłyby rentowne i konkurencyjne. Na przykład groźba jednostronnego zmniejszenia z mocą wsteczną zakontraktowanej ilości łatwo psujących się towarów oznacza utracony dochód dla podmiotu, który może nie mieć łatwego dostępu do alternatywnego rynku zbytu dla tych towarów. Opóźnienie w uiszczaniu opłat za łatwo psujące się produkty po ich dostarczeniu i sprzedaży stanowi dodatkowy koszt finansowy dla dostawcy. Ewentualne zobowiązanie dostawcy do odbioru produktów niesprzedanych przez nabywcę, po tym jak dostawca i nabywca uzgodnili warunki dostawy, może stanowić bezprawne przeniesienie ryzyka na dostawcę, co ma wpływ na jego

---

[1] Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności (2015/2065 (INI)).

[2] Konkluzje Rady z dnia 12 grudnia 2016 r. — Wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności i zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych.

[3] COM(2016) 32 final z dnia 30 września 2016 r.

bezpieczeństwo planowania i inwestycji. Udział w narzucanych przez dystrybutorów ogólnych promocjach sklepowych, bez czerpania z tego adekwatnych korzyści, może nadmiernie zmniejszać marżę dostawcy.

W środowisku polityki rolnej, które obecnie jest znacznie bardziej zorientowane na rynek, dobre zarządzanie łańcuchem dostaw żywności nabrało znaczenia dla podmiotów gospodarczych, a w szczególności dla producentów rolnych. Wniosek powinien zagwarantować, że podmioty te będą w stanie konkurować na uczciwych warunkach, przyczyniając się w ten sposób do ogólnej efektywności łańcucha. Brak zakazu stosowania nieuczciwych praktyk w ramach prowadzenia działalności gospodarczej przez podmioty o znaczącej sile przetargowej lub nieobecność skutecznych środków odwołania może niekorzystnie wpływać na efektywność gospodarczą podmiotów działających w ramach łańcucha. Takie słabe zarządzanie może podważać zaufanie do ogólnej uczciwości i funkcjonowania łańcucha dostaw żywności.

Łańcuch dostaw żywności stanowi kontinuum rynków powiązanych wertykalnie. Charakteryzuje się znacznymi różnicami we względnej sile przetargowej pomiędzy mniejszymi i średnimi przedsiębiorstwami oraz większymi podmiotami. Poziomy koncentracji na etapach następujących po produkcji pierwotnej są wysokie we wszystkich państwach członkowskich. W niektórych przypadkach nieuczciwe praktyki handlowe wpływają na słabsze podmioty, takie jak producenci rolni, nawet jeśli nie są one na nie bezpośrednio narażone – koszty generowane przez nieuczciwe praktyki handlowe są przenoszone w dół, aż dotrą do najsłabszego ogniwa, czyli najczęściej rolnika. Negatywny wpływ nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych na dalszych etapach, na przykład między detalistą a przetwórcą, może oddziaływać na wcześniejsze ogniwa łańcucha, aż ostatecznie dotrze do rolników.

Szczegółowe przepisy dotyczące stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w 20 państwach członkowskich świadczą o poważnym problemie z takimi praktykami na poziomie krajowym. Różnice w traktowaniu nieuczciwych praktyk handlowych w państwach członkowskich są jednak znaczne. W niektórych państwach członkowskich nie ma żadnych środków specjalnej ochrony przed nieuczciwymi praktykami, a te które istnieją, są nieskuteczne.

Przepisy ogólne (dotyczące umów) mogą zakazać pewnych praktyk, a ofiary nieuczciwych praktyk handlowych mają możliwość dochodzenia odszkodowania przed sądem cywilnym. Jednak ogólne prawo umów w zakresie, w jakim ma zastosowanie do spornej praktyki, może de facto być trudne do wyegzekwowania: słabsza strona transakcji handlowej często nie chce złożyć reklamacji z obawy przed naruszeniem istniejących stosunków handlowych z silniejszą stroną („czynnik strachu”).

Rozbieżność podejść regulacyjnych państw członkowskich do nieuczciwych praktyk handlowych prowadzi ponadto do odmiennych warunków konkurencji dla podmiotów gospodarczych. Zgodnie z obecnym fragmentarycznym podejściem zakres ochrony przed nieuczciwymi praktykami handlowymi, jakim objęte są podmioty, zależy od państwa członkowskiego. Rozbieżność zasad może prowadzić do różnic w warunkach konkurencji.

Poziom koordynacji między organami egzekwowania prawa w państwach członkowskich również jest niski ze względu na brak formalnych struktur koordynacyjnych na szczeblu UE. Taka koordynacja mogłaby usprawnić egzekwowanie przepisów w państwach członkowskich.

Dobrowolna inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw[4] to inicjatywa sektora prywatnego, której celem jest uregulowanie zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych. W państwach członkowskich, obok obowiązkowych środków krajowych, istnieją podobne inicjatywy krajowe. Od momentu powstania inicjatywa ta odgrywa w państwach członkowskich ważną rolę w podnoszeniu świadomości na temat nieuczciwych praktyk handlowych i promowaniu uczciwej działalności biznesowej. Inicjatywa stale się rozwija, a od niedawna kieruje nią niezależny przewodniczący. Stanowi także forum do wczesnego i pozasądowego rozwiązywania sporów. Jest jednak mało prawdopodobne, że inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw przekształci się w kompleksowe ramy zarządzania, które sprawią, że środki zarządzania publicznego, takie jak egzekwowanie przepisów, staną się zbędne. Udział w inicjatywie dotyczącej łańcucha dostaw jest dobrowolny i jak do tej pory nie obejmuje ona wszystkich podmiotów działających w łańcuchu dostaw żywności. Przykładowo, podczas gdy detaliści są członkami inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, stowarzyszenia nabywców ani organizacje reprezentujące producentów rolnych nie uczestniczą w inicjatywie. Nie przyłączyły się one do inicjatywy, ponieważ ich zdaniem nie zapewnia ona wystarczającej poufności stronom składającym skargę i nie przewiduje niezależnych dochodzeń ani sankcji[5]. Jednak organizacje reprezentujące producentów rolnych uczestniczą w krajowych inicjatywach dotyczących łańcucha dostaw.

Pewne ograniczenia dobrowolnego kodeksu mogą mieć charakter strukturalny. Inicjatywa nie ma możliwości nakładania sankcji, a decyzje nie są publikowane (brak efektu odstraszającego). Spory indywidualne nie są rozpatrywane w sposób zapewniający poufność skarg, nawet na wczesnych etapach procedury. Ponadto nie ma możliwości przeprowadzania dochodzeń z własnej inicjatywy. Przyczyną niskiego zainteresowania uczestnictwem w inicjatywie ze strony producentów rolnych są obawy dotyczące skutecznego egzekwowania prawa. Ponadto dobrowolna inicjatywa nie może sama w sobie rozwiązać problemu fragmentaryzacji przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych w państwach członkowskich.

Niniejszy wniosek dotyczący dyrektywy ma na celu ograniczenie stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności poprzez wprowadzenie minimalnego wspólnego standardu ochrony w całej UE, opartego na krótkim wykazie konkretnych zakazanych nieuczciwych praktyk handlowych. Ochroną objęci są mali i średni dostawcy w łańcuchu dostaw żywności, o ile sprzedają produkty spożywcze nabywcom, którzy nie są małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Taki zakres ma pomóc w zapewnieniu odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej, co stanowi cel wspólnej polityki rolnej zgodnie z art. 39 TFUE.

Przepisy ukierunkowane na minimalne wymogi w zakresie egzekwowania prawa mające zastosowanie do właściwych organów krajowych zwiększają odstraszający charakter proponowanego systemu. Ponadto mechanizm koordynacyjny między organami egzekwowania prawa, wspomagany przez Komisję, umożliwi udostępnianie danych dotyczących liczby i rodzaju przeprowadzonych dochodzeń w sprawie naruszeń oraz zapewni forum do wymiany najlepszych praktyk w celu poprawy skuteczności egzekwowania przepisów.

---

4 http://www.supplychaininitiative.eu/. Inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw została formalnie utworzona w 2013 r., ale jej „Zasady dobrych praktyk", czyli pewnego rodzaju kodeks postępowania, zostały wydane w 2011 r.

5 Komisja Europejska, Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych w ramach łańcucha dostaw produktów spożywczych, realizowanych między przedsiębiorstwami, styczeń 2016 r., s 8.

Proponowane środki uzupełniają środki istniejące w państwach członkowskich oraz kodeks postępowania inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw (podejście polegające na minimalnej harmonizacji).

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Obecnie nie ma horyzontalnych przepisów UE dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych między przedsiębiorstwami. Uczciwość w działaniach rynkowych w kontekście relacji między przedsiębiorstwami jest celem szczegółowym dyrektywy 2006/114/WE, która dotyczy praktyk wprowadzających w błąd i wymogów reklamy porównawczej. Jednakże przepisy określone w tej dyrektywie nie dotyczą praktyk handlowych między przedsiębiorstwami wskazanych w niniejszym wniosku.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Zakres prawa konkurencji różni się od zakresu przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych. Nieuczciwe praktyki handlowe są jednostronnymi praktykami, które w większości przypadków nie oznaczają naruszenia reguł konkurencji, ponieważ takie naruszenie wymaga posiadania dominującej pozycji na danym rynku i jej nadużywania, co ma wpływ na cały rynek. Dla porównania przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych odnoszą się do sytuacji nierównej siły przetargowej (w większości przypadków bez dominującej pozycji na rynku) i zabraniają przedsiębiorstwom nakładania na ich partnerów handlowych warunków, które są uważane za nieuzasadnione bądź nieproporcjonalne lub wymagają rezygnacji z wynagrodzenia (ale niekoniecznie mają wpływ na cały rynek). Przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk będą zgodne z unijnymi przepisami dotyczącymi konkurencji i będą stanowić ich uzupełnienie.

Rozbieżności regulacyjne i niedostateczna ochrona przed działaniami podobnymi do nieuczciwych praktyk handlowych były bodźcem do uruchomienia unijnych inicjatyw w dziedzinie ochrony transakcji między przedsiębiorstwami a konsumentami. Niektóre państwa członkowskie rozszerzyły takie przepisy na stosunki między przedsiębiorstwami w kraju. Podejście koncepcyjne w ramach unijnych przepisów dotyczących relacji między przedsiębiorstwami a konsumentami rzeczywiście ma wiele istotnych cech wspólnych z obecnymi przepisami dotyczącymi nieuczciwych praktyk handlowych, które państwa członkowskie wprowadziły w celu uregulowania transakcji między przedsiębiorstwami, a mianowicie skupienie się na relatywnie słabszych stronach transakcji handlowej.

Dyrektywa w sprawie opóźnień w płatnościach (2011/7/UE) przewiduje, że w transakcjach handlowych między firmami (przedsiębiorstwami) termin płatności ustalony w umowie nie powinien przekraczać 30 dni kalendarzowych, ale może zostać wydłużony do 60 dni, o ile wyraźnie nie uzgodniono inaczej w umowie, i pod warunkiem, że nie stanowi to rażącej niesprawiedliwości wobec wierzyciela. Dlatego też brak wiążącego maksymalnego terminu płatności w transakcjach między przedsiębiorstwami jest często wykorzystywany do ustanawiania terminów płatności, które albo są znacznie dłuższe, niż życzyłby sobie wierzyciel, albo nie są uzasadnione praktykami handlowymi ani charakterem umowy. Wniosek ma zatem na celu ustalenie maksymalnego terminu płatności wynoszącego 30 dni kalendarzowych w transakcjach handlowych dotyczących kupna i sprzedaży produktów spożywczych między przedsiębiorstwami. Termin ten jest wiążący i nie może zostać przekroczony w żadnych okolicznościach. Podczas gdy niniejszy wniosek stanowi przepisy *lex specialis* dotyczące warunków płatności w odniesieniu do zamówień objętych zakresem niniejszej dyrektywy, dyrektywa w sprawie opóźnień w płatnościach nadal ma zastosowanie do opóźnień w płatnościach w przypadku pozostałych przepisów, w szczególności w częściach dotyczących płatności i stóp procentowych, rekompensaty, nieuczciwych

warunków i praktyk umownych, przyspieszonych procedur otrzymywania zleceń płatności, harmonogramów płatności, zastrzeżenia tytułu własności.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Głównym celem WPR jest zapewnienie odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej (art. 39 TFUE). Konstytucyjny nacisk UE na dobrobyt producentów jest cechą charakterystyczną sektora rolnego, co wskazuje na kompleksową odpowiedzialność WPR za stan rolnictwa w Europie. Traktat wymienia cztery inne cele WPR, tj. zwiększenie wydajności rolnictwa, ustabilizowanie rynków oraz zagwarantowanie dostępności dostaw i rozsądnych cen dla konsumentów.

Art. 39 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że wspólna polityka rolna (WPR) zapewnia odpowiedni poziom życia ludności wiejskiej, a także zwiększa produktywność rolnictwa, stabilizuje rynki, gwarantuje dostępność dostaw oraz rozsądne ceny dla konsumentów. Art. 40 TFUE stanowi, że wspólna organizacja rynku wyklucza dyskryminację między producentami. W art. 43 TFUE określono, że wspólna organizacja rynku zapewnia warunki wymiany handlowej w Unii podobne do warunków istniejących na rynku krajowym.

Niejednolite przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych lub ich brak w państwach członkowskich może przeszkodzić w realizacji celu, jakim jest zapewnienie odpowiedniego poziomu życia ludności wiejskiej. Nieuczciwe praktyki handlowe zagrażają rentowności producentów rolnych i prowadzą do spadku ich dochodów rynkowych. Ich regulacja podlega zatem głównym celom WPR.

Brak wspólnych ram w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych kontrastuje z innymi obszarami, które reguluje WPR i które mają bezpośrednie znaczenie dla podmiotów gospodarczych, takimi jak zasady konkurencji, przepisy dotyczące pomocy państwa i normy handlowe. We wspomnianych obszarach wspólna organizacja rynku (rozporządzenie (UE) nr 1308/2013) określa wspólne zasady odnoszące się do warunków rynkowych, z jakimi mają do czynienia podmioty gospodarcze w UE, aby przyczynić się do spójności gospodarczej i społecznej, a także do zapewnienia równych warunków działania na jednolitym rynku.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 i 3 TFUE WPR obejmuje przede wszystkim produkty rolne wymienione w załączniku 1 do TFUE. Jednakże Trybunał Sprawiedliwości wyraźnie potwierdził, że produkty spożywcze niewymienione w załączniku I do TFUE (produkty wymienione w załączniku I są uznawane za „produkty rolne" zgodnie z Traktatem) mogą być objęte przepisami przyjętymi na mocy art. 43 TFUE, jeżeli przyczynia się to do co najmniej jednego celu WPR, przy czym produkty rolne są zasadniczo objęte takimi przepisami[6].

Ponadto podejście, które chroni producentów rolnych i ich stowarzyszenia (spółdzielnie oraz inne organizacje producentów), musi również brać pod uwagę pośrednie negatywne skutki, jakich mogą oni doświadczyć w wyniku stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w dalszych częściach łańcucha dostaw żywności przez podmioty gospodarcze, które nie są rolnikami, ale których słaba pozycja przetargowa w łańcuchu sprawia, że są one narażone na nieuczciwe praktyki handlowe. Ochrona przed nieuczciwymi praktykami handlowymi, mająca zastosowanie do dostawców stanowiących dalsze ogniwo łańcucha dostaw, zapobiega ponadto niezamierzonym konsekwencjom dotykającym rolników, spowodowanym przekierowaniem handlu do należących do inwestorów firm konkurencyjnych, np. na etapie

[6] Orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, C-343/07, 2 lipca 2009 r., ust. 50–51.

przetwarzania, które nie są objęte ochroną (np. z uwagi na mniejsze ryzyko prawne dla nabywców, że zostaną oskarżeni o stosowanie nieuczciwych praktyk handlowych).

W świetle powyższego art. 43 TFUE, który przyznaje prawodawcy Unii uprawnienia do ustanowienia wspólnej organizacji rynków rolnych w UE, może zasadniczo służyć jako podstawa prawna dla środków ukierunkowanych na nieuczciwe praktyki handlowe stosowane w łańcuchu dostaw żywności w UE w odniesieniu do handlu produktami spożywczymi pochodzącymi od producentów rolnych.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Nie istnieją wspólne unijne przepisy, które przewidywałyby minimalny europejski standard ochrony zbliżając lub harmonizując zróżnicowane środki dotyczące stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w państwach członkowskich. W przypadku braku środków UE państwa członkowskie nie dysponują mechanizmami koordynacyjnymi zapewniającymi takie zbliżenie ani nie mają oczywistych zachęt do samoregulacji. Minimalny standard ochrony przed nieuczciwymi praktykami w państwach członkowskich nadal nie istnieje, pomimo zaleceń Komisji zawartych w komunikatach.

Niektóre państwa członkowskie nie mają żadnych specjalnych przepisów, które chroniłyby przed nieuczciwymi praktykami handlowymi. Inne nie odnoszą się do istotnych aspektów skutecznego egzekwowania prawa w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych. Prowadzi to do niedostatecznej ochrony słabszych podmiotów, w szczególności producentów rolnych. Co więcej, pomimo pozytywnych skutków w zakresie prywatnej regulacji nieuczciwych praktyk handlowych, dobrowolne kodeksy, w tym inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw – w zakresie, w jakim stosuje się je w państwach członkowskich – nie są w stanie skutecznie zastąpić środków zarządzania publicznego.

Istnieje zatem konieczność podjęcia przez UE środków ukierunkowanych na rozwiązanie problemu niedostatecznej ochrony przed nieuczciwymi praktykami handlowymi poprzez zapewnienie wspólnego minimalnego standardu ochrony w UE. Po latach dyskusji, analiz i zaleceń, które tylko w pewnym stopniu poprawiły sytuację w tym zakresie, prawodawstwo UE jest środkiem, który może zapewnić taką minimalną ochronę w całej UE, w tym pod względem egzekwowania prawa i koordynacji.

Skuteczność przepisów UE polega na minimalnym standardzie, który jest wspólny dla państw członkowskich i który wprowadziłby ochronę w krajach, w których obecnie brakuje przepisów chroniących przed nieuczciwymi praktykami handlowymi. Wybrane podejście jest proporcjonalne do skali napotkanego problemu oraz w odniesieniu do środków istniejących w państwach członkowskich. Nie ma ono na celu ustanowienia kompleksowych unijnych ram regulujących nieuczciwe praktyki handlowe w państwach członkowskich. Zamiast tego, zgodnie z podejściem polegającym na minimalnej harmonizacji, skupia się ono na krótkim wykazie wyraźnie nieuczciwych praktyk handlowych, ale pozostawia państwom członkowskim inne możliwości stosowania lub planowania środków długofalowych. Krajowe przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych oraz dobrowolne kodeksy o szerszym zasięgu, takie jak inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw, nie zostaną zastąpione, ale uzupełnione. W związku z tym oczekuje się, że unijny standard minimalny doprowadzi do synergii, a nie do wyeliminowania zalet tych systemów. Po drugie, proponowana dyrektywa ustanawia skuteczne mechanizmy egzekwowania prawa, które okazały się skuteczne w zwalczaniu czynnika strachu, zwiększając ponadto efekt odstraszający i poszerzając możliwości dochodzenia roszczeń w państwach członkowskich. Stosowane podejście minimalnej harmonizacji opiera się na organach egzekwowania prawa państw członkowskich, a nie na scentralizowanej strukturze. Po trzecie, proponowana dyrektywa uwzględnia utworzenie wspomaganej przez Komisję sieci koordynacyjnej organów egzekwowania prawa,

która umożliwi wymianę najlepszych praktyk w zakresie egzekwowania prawa oraz platformę do omawiania i ulepszania stosowania zasad dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych. Doświadczenia w zakresie egzekwowania przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych przez brytyjski organ rozstrzygający ds. handlu artykułami spożywczymi pokazują, że skuteczny system ochrony może ograniczyć występowanie nieuczciwych praktyk handlowych i poprawić skuteczne środki odwoławcze przeciwko nim.

Środki na poziomie UE, uzupełniające systemy państw członkowskich i inicjatywę dotyczącą łańcucha dostaw, mogłyby polegać na wspólnych przepisach w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych, które miałyby na celu usprawnienie zarządzania łańcuchem dostaw żywności i zmierzały do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie sprawiedliwych warunków życia ludności wiejskiej (art. 39 TFUE). Przyjęte podejście polega na częściowej (minimalnej) harmonizacji i bierze pod uwagę pozytywne skutki rynkowych ustaleń umownych między stronami. Ponieważ nieuczciwe praktyki handlowe występują w całym łańcuchu dostaw żywności, a ich reperkusje są najczęściej odczuwane przez producentów rolnych, konieczne jest zajęcie się nimi w sposób kompleksowy w ramach całego łańcucha.

- **Proporcjonalność**

Pakiety wariantów omówione w ocenie skutków różnią się w zależności od ich ambicji. Jeżeli chodzi o ich użyteczność w skutecznym rozwiązaniu tego problemu, wszystkie zasadniczo mogą przyczynić się do osiągnięcia określonych celów, prowadzących do ograniczenia występowania nieuczciwych praktyk handlowych i zaradzenia sytuacji niedostatecznej ochrony. To jedyne, co mogą osiągnąć zalecenia UE w odniesieniu do wyznaczonych celów. Zalecenia Komisji z 2014 i 2016 r. skierowane do państw członkowskich oraz inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw nie przyniosły pełnego skutku, częściowo dlatego, że niektóre wyniki mogą zależeć od wspólnego obowiązkowego podejścia. Podejście wybrane w niniejszej dyrektywie jest skuteczniejsze w zapewnieniu wspólnego minimalnego poziomu ochrony w państwach członkowskich i może, jak wykazano na przykładzie niektórych państw członkowskich, rozwiązać niektóre ze zidentyfikowanych problemów związanych z nieuczciwymi praktykami handlowymi, w tym niedociągnięcia w zakresie egzekwowania przepisów. Z tego samego powodu wydaje się, że mniej inwazyjne środki prawdopodobnie nie osiągną celu w równie skuteczny sposób.

Jest to podejście pod różnymi względami ostrożne i dlatego jest proporcjonalne do wyznaczonego celu. Proponowana jest częściowa, a nie pełna harmonizacja. Państwa członkowskie będą nadal mogły stosować przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych, wykraczające poza minimalny standard ochrony, który dyrektywa wprowadzi (z zastrzeżeniem odnośnych przepisów UE). Co więcej, dyrektywa proponuje podejście oparte na zdecentralizowanym egzekwowaniu prawa przez państwa członkowskie. Dyrektywa jest komplementarna wobec istniejących przepisów, w tym przepisów ustanowionych w ramach dobrowolnych inicjatyw, takich jak inicjatywa dotycząca łańcucha dostaw. W związku z tym dyrektywa nie ma na celu określenia wszystkich praktyk, które mogłyby stanowić nieuczciwe praktyki handlowe, lecz ustanawia krótki wykaz zakazanych nieuczciwych praktyk handlowych. Zakres ochrony ogranicza się do dostawców będących MŚP działających w łańcuchu dostaw żywności, przez co nie zakłóca stosunków handlowych dużych podmiotów, które rzadziej padają ofiarami nieuczciwych praktyk handlowych lub mają większe możliwości, aby odpierać próby zastosowania nieuczciwych praktyk handlowych, bądź nie ulegają łatwo czynnikowi strachu omówionemu w sprawozdaniu z oceny skutków w taki sam sposób, jak MŚP.

Sekcje 3.2 i 3.3 oceny skutków dotyczą proporcjonalności. Cechy preferowanego wariantu, dzięki którym wniosek jest proporcjonalny w powyższym rozumieniu, omówiono w sekcjach 5 i 6, a także w sekcji 8, która zawiera opis preferowanego wariantu.

- **Wybór instrumentu**

Wybranym instrumentem jest dyrektywa, ponieważ podejście oparte na instrumentach niewiążących może być nieskuteczne w zapewnieniu pożądanego minimalnego poziomu równych reguł gry. Zatwierdzenie dyrektywy jako odpowiedniego instrumentu do zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych uwzględnia również zasadę pomocniczości: dyrektywa umożliwia państwom członkowskim włączenie minimalnej ochrony do ich krajowych porządków prawnych zgodnie z ich przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/kontrole skuteczności obowiązującego prawodawstwa**

Ponieważ nie istnieją jeszcze unijne ramy prawne odnoszące się do nieuczciwych praktyk handlowych, na obecnym etapie nie jest możliwe przedstawienie opartej na dowodach oceny działania środków UE. Niektóre państwa członkowskie dokonały jednak ocen *ex ante* lub *ex post* w odniesieniu do skuteczności i wydajności swoich polityk dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Proces konsultacji obejmował konsultacje dotyczące początkowej oceny skutków, otwarte konsultacje publiczne, ukierunkowane konsultacje z zainteresowanymi stronami łańcucha dostaw żywności (przedsiębiorstwa w łańcuchu dostaw żywności i organizacje konsumenckie), konsultacje z państwami członkowskimi, warsztaty akademickie na temat nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności (zorganizowane przez Wspólne Centrum Badawcze), spotkania ad hoc z zainteresowanymi stronami łańcucha dostaw żywności oraz zaangażowanie w grupy dialogu społeczeństwa obywatelskiego na temat WPR. Proces ten miał na celu przede wszystkim zebranie dowodów na potrzeby sporządzenia sprawozdania z oceny skutków.

Zainteresowane strony zostały zaproszone do przedstawienia uwag i dowodów dotyczących definicji problemu, celów politycznych, potrzeby działań ze strony UE, wariantów strategicznych, prawdopodobnego wpływu wariantów strategicznych oraz kwestii związanych z wdrażaniem, takich jak monitorowanie i egzekwowanie prawa.

Ponieważ większość zainteresowanych stron stwierdziła, że w łańcuchu dostaw żywności występują częste i szkodliwe nieuczciwe praktyki handlowe, wspierają one działania prawne na poziomie UE (z wyjątkiem sektora sprzedaży detalicznej), w tym minimalne normy egzekwowania prawa. Sprzedawcy detaliczni (duże przedsiębiorstwa) nie zgadzają się z poglądem, że nieuczciwe praktyki handlowe są zjawiskiem powszechnym, i sprzeciwiają się działaniom UE. Organizacje konsumenckie uczestniczyły w procesie konsultacji w ograniczonym stopniu, ale wyraziły zainteresowanie udziałem na etapie legislacyjnym.

90 % respondentów biorących udział w otwartych konsultacjach publicznych zgodziło się całkowicie lub częściowo ze stwierdzeniem, że w łańcuchu dostaw żywności stosowane są praktyki, które można uznać za nieuczciwe praktyki handlowe. Wyniki te były zasadniczo podobne dla wszystkich grup zainteresowanych stron (producentów, przetwórców, handlowców, badaczy itp.), z wyjątkiem sektora sprzedaży detalicznej (12 % respondentów

zgadza się całkowicie lub częściowo, że nieuczciwe praktyki handlowe są stosowane w łańcuchu dostaw żywności). Najbardziej szkodliwe praktyki zidentyfikowane w trakcie konsultacji były zasadniczo zbieżne z praktykami określonymi w zasadach dobrej praktyki wydanych w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw. Ogółem 87 % respondentów uważa, że Unia Europejska powinna podjąć działania (we współpracy z państwami członkowskimi: 58 %; samodzielnie: 29 %). Pod względem skuteczności egzekwowania prawa najważniejszymi cechami wskazanymi przez respondentów były: przejrzystość dochodzeń i wyników (94 %), możliwość nałożenia grzywny w przypadku naruszenia przepisów (93 %), możliwość składania skarg zbiorowych (92 %), możliwość przyjmowania i rozpatrywania skarg poufnych (89 %), wyznaczenie właściwego organu (89 %) oraz możliwość prowadzenia dochodzeń z własnej inicjatywy (73 %).

Wkład zainteresowanych stron został włączony do analizy oceny skutków w całym dokumencie i uwzględniony we wniosku dotyczącym dyrektywy. Podczas gdy większość zainteresowanych stron zaapelowała o szeroko zakrojone regulacje dotyczące szeregu rodzajów nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności, wniosek Komisji przedstawia ograniczone podejście obejmujące tylko kilka rodzajów szczególnie szkodliwych nieuczciwych praktyk handlowych. Komisja w dużej mierze zgadza się z większością zainteresowanych stron co do znaczenia skutecznych możliwości egzekwowania prawa przez organy państw członkowskich i koordynacji egzekwowania prawa na szczeblu UE.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Oprócz opisanych powyżej konsultacji z zainteresowanymi stronami analiza oceny skutków opierała się na szerokim zakresie wiedzy naukowej, prawnej i praktycznej. W celu zdefiniowania stanu wyjściowego informacje zebrane od państw członkowskich były następnie przetwarzane i analizowane przez zewnętrznych ekspertów prawnych; dodatkowe informacje dotyczące możliwych skutków wariantów pozyskano od państw członkowskich, a także z publicznie dostępnych informacji. Ogólnie baza dowodów oceny skutków zawiera dane i informacje zebrane w drodze wyżej wspomnianych konsultacji, za pośrednictwem warsztatów akademickich i sprawozdania technicznego, poprzez niezależne przeglądy literatury oraz wymianę z państwami członkowskimi i państwami trzecimi posiadającymi doświadczenie w regulowaniu nieuczciwych praktyk handlowych. Przykładowo w sprawozdaniu „The supply of groceries in the UK market investigation" [Dostawa artykułów spożywczych w badaniu rynku brytyjskiego] z 2008 r. brytyjska komisja ds. konkurencji stwierdziła, że niektóre nieuczciwe praktyki handlowe mogą mieć negatywny wpływ na konkurencję i dobrobyt konsumentów. W badaniu przeprowadzonym dla DG GROW w 2016 r. Areté omawia ograniczenia inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw w zakresie rozwiązywania problemu nieuczciwych praktyk handlowych. W sprawozdaniu dotyczącym nieuczciwych praktyk handlowych wydanym w 2013 r. SEO potwierdziło rolę, jaką odgrywa strach przed działaniami odwetowymi w przypadku nieuczciwych praktyk handlowych.

Ponadto w ocenie skutków wykorzystano wewnętrzną wiedzę specjalistyczną zarówno naukowców ze Wspólnego Centrum Badawczego, w szczególności z Działu ds. Ekonomiki Rolnej, jak i ekspertów ekonomicznych i prawnych z DG AGRI.

Warsztaty akademickie dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności

We współpracy z DG AGRI Wspólne Centrum Badawcze (JRC) zorganizowało w lipcu 2017 r. warsztaty dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności. W warsztatach wzięło udział kilkunastu uczestników z uniwersytetów w całej UE oraz w USA.

W oparciu o wyniki warsztatów i przy wsparciu sprawozdawców naukowych z warsztatów JRC opracowało sprawozdanie techniczne, które potwierdziło stosowanie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności, odwołując się do obszernych prac regulacyjnych i analitycznych na ten temat.

Badanie krajowych przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych w państwach członkowskich

Komisja opracowała kwestionariusz, za pomocą którego uzyskała informacje zwrotne od państw członkowskich na temat ich doświadczeń związanych z przepisami dotyczącymi nieuczciwych praktyk handlowych, a także wszelkie dane i spostrzeżenia, jakimi mogły się podzielić w tym kontekście. W szczególności państwa członkowskie zostały poproszone o (i) aktualizację informacji na temat istnienia, wdrażania i egzekwowania krajowych przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych, które zebrano we wcześniejszym badaniu w 2015 r.; (ii) podzielenie się informacjami na temat ocen skutków przeprowadzonych na potrzeby podjęcia decyzji w sprawie krajowych przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych oraz (iii) dostarczenie danych i informacji na temat kosztów administracyjnych ponoszonych przez administrację publiczną po wprowadzeniu krajowych przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych.

Odpowiedzi od państw członkowskich wykorzystano jako dane wyjściowe na potrzeby przeprowadzenia przeglądu szczególnych przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych w państwach członkowskich w łańcuchu dostaw detalicznych między przedsiębiorstwami (F. Cafaggi i P. Iamiceli, „Specific regulations on unfair trading practices in Member States in the business-to-business retail supply chain", załącznik F do oceny skutków). Ponadto DG AGRI wykorzystała sporządzone przez państwa członkowskie kalkulacje kosztów administracyjnych związanych z wprowadzeniem i egzekwowaniem ich krajowych przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych podczas opracowywania oceny wpływu i projektowania różnych wariantów.

Analiza wpływu przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych

Główny Ekonomista DG COMP przedstawił analizę możliwego wpływu regulacji praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności, w tym potencjalnych korzyści i niedogodności (dla operatorów i konsumentów) związanych z uregulowaniem różnych rodzajów praktyk.

- **Ocena skutków**

DG AGRI przedstawiła ocenę skutków Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej 21 lutego 2018 r. W dniu 23 lutego 2018 r. Rada wydała negatywną opinię. Rada zażądała przeprowadzenia dalszych prac i poprosiła o ponowne przedłożenie sprawozdania z oceny skutków. Rada zidentyfikowała szereg niedociągnięć, które należało poprawić w zmienionej wersji. Zmieniona wersja sprawozdania z oceny skutków została przedłożona Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej 5 marca 2018 r., a 12 marca 2018 r. Rada wydała drugą opinię: pozytywną z zastrzeżeniami. Przegląd zaleceń Rady i dokonane zmiany przedstawiono w załączniku nr 1 do oceny skutków.

Różne warianty strategiczne przedstawiono i omówiono w sekcji 5 oceny skutków. Warianty te następnie oceniono i połączono w kilka możliwych do przyjęcia zróżnicowanych pakietów opcji (sekcja 6.4). Preferowany pakiet wariantów przedstawiono w sekcji 8. Zastosowaną metodologię oraz ocenę skuteczności i wydajności pakietów i ich podstawowych elementów opisano w załączniku E.

Jeśli chodzi o elementy wariantów, istotne są kwestie wymienione poniżej. Szczegółowa harmonizacja przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności w UE na podstawie dostępnych dowodów nie wydaje się uzasadniona. Częściowa

harmonizacja z istotnymi przepisami dotyczącymi nieuczciwych praktyk handlowych może uwzględniać bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych obowiązujące w państwach członkowskich, jednocześnie wprowadzając wspólny minimalny standard ochrony w UE, który wspiera cel polegający na ograniczaniu występowania nieuczciwych praktyk handlowych.

Ogólna klauzula zakazująca stosowania nieuczciwych praktyk handlowych stanowiłaby wspólny standard ochrony przed nieuczciwymi praktykami w państwach członkowskich. Chociaż byłaby ona interpretowana przez władze w państwach członkowskich na zasadzie jednostkowych przypadków, wiązałoby się to z oczekiwaniami co do jednolitego zastosowania. Klauzula ogólna mogłaby zatem de facto oznaczać pewien stopień harmonizacji, który mógłby spowodować napięcia w stosunku do istniejących systemów państw członkowskich, które często polegają na własnych ogólnych zakazach krajowych. Zakazy odnoszące się do określonych nieuczciwych praktyk handlowych — zgodnie z podejściem przyjętym w niniejszym wniosku dotyczącym dyrektywy — nie mają tak szerokiego faktycznego efektu harmonizującego. Konkretnie sformułowane zakazy dotyczące określonych nieuczciwych praktyk handlowych również zmniejszą niepewność prawa w przypadku transakcji handlowych, które mogą wynikać z bardziej ogólnego zakazu. Ze względu na swoją specyfikę przepisy mają być przewidywalne dla podmiotów gospodarczych i wykonalne dla organów, którym powierzono ich egzekwowanie.

Konieczne jest rozróżnienie między praktykami przewidzianymi w jasny i jednoznaczny sposób w umowie dostawy zawartej między stronami przed rozpoczęciem transakcji oraz praktykami, które zastosowano po rozpoczęciu transakcji bez wcześniejszego uzgodnienia w sposób jasny i jednoznaczny. Pierwsza kategoria praktyk prawdopodobnie przyniesie korzyści, podczas gdy druga kategoria prawdopodobnie nie przyniesie korzyści stronom. Definicja niektórych nieuczciwych praktyk handlowych zawarta w niniejszym wniosku obejmuje zatem uzgodnienia umowne między stronami, chyba że nie można ich racjonalnie postrzegać jako korzystnych, na przykład jeżeli dają niejasne i nieokreślone uprawnienia silniejszej stronie jednostronnie decydującej o takich praktykach w określonym momencie po rozpoczęciu transakcji (nieprzewidywalność) lub dlatego, że niektóre praktyki są z natury nieuczciwe.

Proponowane przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych koncentrują się na produktach wymienionych w załączniku I do TFUE i przeznaczonych do spożycia, a także przetworzonych produktów rolnych będących przedmiotem handlu w łańcuchu dostaw żywności, obejmując w ten sposób wszystkie produkty spożywcze będące przedmiotem handlu. Zakup takich produktów przez nabywców niebędących MŚP w łańcuchu będzie musiał być zgodny z unijnymi przepisami dotyczącymi nieuczciwych praktyk handlowych. Ten kompleksowy zakres jest zgodny z podejściem inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw oraz ze środkami zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych w państwach członkowskich. Objęcie wyłącznie produktów rolnych wymienionych w załączniku I mogłoby spowodować zakłócenia w łańcuchu dostaw, które mogłyby ostatecznie wpłynąć negatywnie na handel produktami rolnymi oraz na działalność producentów rolnych.

Ukierunkowana ochrona małych i średnich dostawców w łańcuchu dostaw żywności jest uzasadniona, ponieważ często są oni stronami, które nie mogą się bronić przed nieuczciwymi praktykami ze względu na brak siły przetargowej. Istnieje również ryzyko negatywnych, niezamierzonych konsekwencji środków wpływających na stosunki umowne między większymi podmiotami. Dlatego też, mimo że w ocenie skutków nieuczciwe praktyki handlowe są definiowane w kategoriach bezwzględnej słuszności, docelowa ochrona jest na tym etapie bardziej proporcjonalna. Na tej samej zasadzie, przepisy mają mieć zastosowanie do innych niż mali i średni nabywcy w łańcuchu dostaw żywności, którzy mogą

wykorzystywać swoją siłę przetargową wobec mniejszych podmiotów w sposób umożliwiający stosowanie nieuczciwych praktyk handlowych.

Pewne uprawnienia proceduralne przyznane organom właściwym w zakresie monitorowania przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych, a przede wszystkim fakt istnienia takiego organu, okazały się istotne dla przekonania podmiotów gospodarczych, że dostępne są skuteczne procedury egzekwowania prawa, które mogą zaradzić podstawowej przyczynie rezygnowania przez ofiary nieuczciwych praktyk handlowych z dochodzenia roszczeń (czynnik strachu). W związku z tym państwa członkowskie są zobowiązane do wyznaczenia właściwego organu odpowiedzialnego za egzekwowanie przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych, któremu przyznano pewne minimalne uprawnienia wykonawcze, inspirowane najlepszymi praktykami w istniejących systemach państw członkowskich.

Mechanizm koordynacji między właściwymi organami powinien towarzyszyć przepisom UE i zapewniać ich skoordynowane stosowanie oraz ułatwiać wymianę najlepszych praktyk. Co ważne, powinien również gromadzić dane za pośrednictwem sprawozdań państw członkowskich, które mogą zostać wykorzystane w przyszłym przeglądzie środków. Komisja pomogłaby w utworzeniu sieci poprzez organizację corocznych spotkań w oparciu o roczne sprawozdania dotyczące stosowania przepisów, przedkładane przez właściwe organy państw członkowskich.

Jeśli chodzi o wpływ przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych, trudno jest podać dokładne ilościowe oszacowanie korzyści, jakie przyniosą one podmiotom gospodarczym. Jednak każda z przedmiotowych nieuczciwych praktyk ma wyraźny negatywny wpływ na wyniki finansowe poszkodowanych przez nie podmiotów na skutek przenoszenia ryzyka i nadmiernego generowania niepewności, tj. na skutek kosztów, które na konkurencyjnych rynkach nie byłyby częścią ich działalności gospodarczej. Niemal wszyscy respondenci licznych ankiet przytaczanych w niniejszej ocenie skutków wyrażają obawy związane z występowaniem nieuczciwych praktyk handlowych i ich szkodliwością, a także oczekują pozytywnych skutków publicznych (unijnych) przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych i ich skutecznego egzekwowania. Przykładowo w Zjednoczonym Królestwie organ rozstrzygający ds. handlu artykułami spożywczymi ogłosił skuteczne ograniczenie stosowania nieuczciwych praktyk handlowych.

Szacunki dotyczące szkód, jakie powodują nieuczciwe praktyki handlowe, podano w sekcjach 2.5 i 6.2.1 oceny skutków. Zgodnie z wynikami badania przeprowadzonego w 2013 r. wśród producentów rolnych i spółdzielni rolniczych, w którym posłużono się szeroką definicją nieuczciwych praktyk, szacunkowa wartość szkód spowodowanych ich stosowaniem wyniosła ponad 10 mld EUR rocznie. Producenci produktów spożywczych biorący udział w badaniu w 2011 r., w którym posłużono się szeroką definicją nieuczciwych praktyk handlowych, poinformowali, że ich koszty związane ze stosowaniem takich praktyk wyniosły 0,5 % ich obrotów, co po ekstrapolacji odpowiadałoby 4,4 mld EUR ogólnych obrotów branży spożywczej w tym roku.

Oczekiwane korzyści wynikające z ograniczenia stosowania nieuczciwych praktyk handlowych można uznać za koszty dla silniejszych podmiotów gospodarczych, które je stosują, i którym nie wolno ich już stosować z powodu wprowadzenia przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych. Jednak z uwagi na względy społeczne dotyczące uczciwości takie korzyści, które wynikają ze stosowania nieuczciwych praktyk wobec dostawców, nie są uznawane za uzasadnione. Na tej podstawie można stwierdzić, że korzyści wynikające z zakazu stosowania nieuczciwych praktyk handlowych przewyższają tę szczególną formę „szkody”.

Głównymi kosztami ponoszonymi przez podmioty gospodarcze podlegające przepisom dotyczącym stosowania nieuczciwych praktyk handlowych będą koszty przestrzegania przepisów. W tym kontekście koszty zgodności z przepisami są zazwyczaj kosztami ściśle powiązanymi ze szkoleniem i przestrzeganiem zasad. Proponowane przepisy dotyczące stosowania nieuczciwych praktyk handlowych nie wymagają od podmiotów gospodarczych wykonywania żadnych określonych czynności, zakazują jedynie niektórych zachowań uznawanych za nieuczciwe. Co więcej, przynajmniej sygnatariusze inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw już ponieśli koszty przestrzegania przepisów związane z zachowaniem zgodności z dobrowolnym kodeksem tej inicjatywy. Przykładowo jeden duży detalista wydał 200 000 EUR na jednorazową akcję szkoleniową dla pracowników w związku z kodeksem postępowania inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw.

Oczekuje się, że częściowa harmonizacja przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych na poziomie UE będzie miała ograniczony wpływ na konsumentów. W otwartych konsultacjach publicznych podmioty gospodarcze zasadniczo nie twierdzą, że nieuczciwe praktyki handlowe (np. w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw) przynoszą korzyści konsumentom, na przykład poprzez obniżanie cen konsumpcyjnych, możliwe dzięki marżom odbieranym dostawcom, stanowiącym wcześniejsze ogniwo łańcucha, w drodze nieuczciwych praktyk handlowych. Niektórzy twierdzą, że na ceny konsumpcyjne negatywnie wpływają zakazy sprzedaży poniżej kosztów, ale nie są one objęte oceną skutków. Organizacje konsumenckie, które zareagowały na konsultacje, zachęcają do wprowadzenia publicznych przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych, ponieważ spodziewają się długoterminowego negatywnego wpływu nieuczciwych praktyk handlowych na ceny konsumpcyjne.

Państwa członkowskie będą musiały dokonać transpozycji przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych do prawa krajowego. Wybór dyrektywy pozostawia państwom członkowskim margines uznaniowości w kwestii sposobu wykonania tej transpozycji. Państwa członkowskie mają możliwość przyjmowania i stosowania na ich terytorium bardziej rygorystycznych przepisów krajowych chroniących małych i średnich nabywców oraz dostawców, których niniejsza dyrektywa dotyczy szczególnie. Nieuczciwe praktyki handlowe podlegały różnym niejednolitym środkom legislacyjnym w państwach członkowskich na przestrzeni lat. W związku z tym większość państw członkowskich już posiada ramy regulujące nieuczciwe praktyki handlowe. Wpływ unijnych przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych na ustawodawstwo państw członkowskich będzie zależeć od (zakresu) obowiązujących przepisów krajowych. Państwo członkowskie, które nie posiada żadnych ram, musiałoby wdrożyć nowe środki, w tym wyznaczyć organ egzekwowania prawa. Jak pokazuje przykład niektórych państw członkowskich, można w tym celu rozszerzyć mandat istniejącego organu (np. krajowego organu ds. konkurencji). W związku z tym takie koszty wdrożenia mogą zostać w pewnym stopniu zaabsorbowane przez struktury już istniejące w państwach członkowskich, co wpłynie na ich zmniejszenie. Dla przykładu koszty bieżące brytyjskiego organu rozstrzygającego ds. handlu artykułami spożywczymi wyniosły 1 786 000 GBP w roku obrotowym 2015/2016 oraz 622 000 GBP w roku obrotowym 2016/2017. Znaczna część tej różnicy wynika z zakrojonego na dużą skalę dochodzenia prowadzonego względem jednego sprzedawcy detalicznego na przełomie 2015/2016.

Ponadto oczekuje się, że przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych nie będą miały bezpośredniego wpływu na środowisko, chociaż podmioty, które nie podlegają nieuczciwym praktykom handlowym, mogą mieć większy margines gospodarczy, aby inwestować w zrównoważoną i przyjazną dla środowiska produkcję oraz zapobiegać marnowaniu żywności, lub mogą odczuwać mniejszą presję, aby rekompensować utracone

marże poprzez cięcie kosztów w obszarze przepisów dotyczących ochrony środowiska i bezpieczeństwa żywności.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Oczekuje się, że wniosek przyniesie korzyści MŚP. MŚP również mogą ponosić koszty zachowania zgodności z przepisami, nie było to jednak kwestią poruszoną w odpowiedziach na konsultacje. Co więcej, przepisy dobrowolne, takie jak te określone w ramach inicjatywy dotyczącej łańcucha dostaw, już obowiązują, niezależnie od rozmiaru przedsiębiorstwa.

- **Prawa podstawowe**

Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania UE jest zobowiązana do przestrzegania wysokich standardów w zakresie praw podstawowych. Sprawiedliwy i skuteczny system ochrony przed nieuczciwymi praktykami handlowymi wpłynie korzystnie na zdolność zainteresowanych stron do prowadzenia działalności gospodarczej (patrz art. 16 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (CFR)). Prawodawstwo Unii musi respektować prawa zapisane w Karcie (art. 51, 52 CFR). Uprawnienia wykonawcze muszą zatem być kształtowane w sposób zgodny z prawem do obrony (art. 48 CFR), np. poprzez zapewnienie skutecznego środka odwoławczego przeciwko nakładającej karę decyzji organu egzekwowania prawa. W szczególności, jeżeli chodzi o poufne rozpatrywanie skarg, należy zachować równowagę w odniesieniu do prawa do obrony.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek miałby ograniczony wpływ na budżet UE. Konieczne byłoby zorganizowanie w Brukseli jednego corocznego spotkania koordynacyjnego organów odpowiedzialnych za egzekwowanie przepisów oraz stworzenie przez Komisję podstawowej strony internetowej służącej do wymiany informacji i zarządzanie nią.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

W bazie danych Eurostatu nie ma odpowiednich statystyk na poziomie UE, które mogłyby służyć jako podstawowe źródła danych do monitorowania i oceny niniejszej dyrektywy. Statystyki dotyczące cen producentów, przetwórców i konsumentów, zebrane za pośrednictwem Eurostatu lub bezpośrednio w ramach wspólnej organizacji rynków, będą wykorzystywane przez Komisję jako podstawa do prac ekonometrycznych wspierających monitorowanie i ocenę dyrektywy.

W związku z tym monitorowanie i ocena będą opierać się na danych zebranych w ramach niniejszej dyrektywy, głównie za pomocą rocznych sprawozdań właściwych organów krajowych. Takie sprawozdania będą szczegółowo określać działalność władz w zakresie stosowania i egzekwowania przepisów na mocy niniejszej dyrektywy, np. pod względem liczby otrzymanych skarg (poufnych lub nie), liczby rozpoczętych dochodzeń (z własnej inicjatywy lub na wniosek) bądź liczby spraw prowadzących do stwierdzenia naruszenia. Sprawozdania roczne uwzględnią również konkretne praktyki i doświadczenia w celu ułatwienia przyjęcia najlepszych praktyk. Będzie to dodatkowo uzupełniane wynikami badań dotyczących spostrzeżeń przedsiębiorstw w UE (od producentów rolnych po sprzedawców detalicznych), które już zostały przeprowadzone przez niektóre państwa członkowskie i inicjatywy dobrowolne. Zarówno doświadczenia, jak i spostrzeżenia są ważnymi czynnikami wpływającymi na zachowanie przedsiębiorstw na jednolitym rynku. Ponadto Komisja będzie również bezpośrednio przeprowadzać lub zlecać badania ekonomiczne

mające na celu pomiar wpływu różnych praktyk, których dotyczą przepisy krajowe i dobrowolne inicjatywy na poziomie mikro i makroekonomicznym.

Na podstawie wskaźników określonych w ocenie skutków Komisja oceni skuteczność, wydajność, adekwatność, spójność i unijną wartość dodaną tych przepisów, a także ewentualnie inne odpowiednie kryteria oceny, takie jak użyteczność, sprawiedliwość i akceptowalność lub koordynacja (z przepisami i inicjatywami w zakresie samoregulacji w państwach członkowskich). Wskaźniki te mogą służyć za podstawę oceny, która powinna zostać przedstawiona nie wcześniej niż po upływie trzech lat od daty wejścia w życie dyrektywy w celu zapewnienia dostępności wystarczającego zestawu danych.

Plan wdrożenia nie jest wymagany w odniesieniu do niniejszej dyrektywy, która ma ograniczony zakres, nie proponuje pełnej harmonizacji i nie pociąga za sobą szczególnych problemów technicznych ani wyzwań pod względem zgodności lub terminów. Ponadto w samej dyrektywie przewidziano szereg działań wspierających, ustanowienie mechanizmu współpracy między organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów oraz utworzenie strony internetowej przeznaczonej do tego celu.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Z powodów podanych powyżej w sekcji dotyczącej planów wdrożeniowych Komisja nie zwróci się do państw członkowskich o dokumenty wyjaśniające dotyczące transpozycji.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Proponowana dyrektywa zawiera 14 artykułów.

Artykuł 1 określa przedmiot dyrektywy, który jest oparty na podejściu częściowej (minimalnej) harmonizacji w celu wprowadzenia minimalnego standardu ochrony w odniesieniu do nieuczciwych praktyk handlowych we wszystkich państwach członkowskich. Ochrona dotyczy wyłącznie dostawców MŚP w łańcuchu dostaw żywności w odniesieniu do sprzedaży towarów nabywcom, którzy nie są MŚP.

Artykuł 2 zawiera definicje pojęć używanych wielokrotnie w zapisach dyrektywy: „nabywca", „dostawca", „małe i średnie przedsiębiorstwo", „produkty spożywcze" oraz „łatwość psucia". Definicje te pomagają w określeniu zakresu stosowania dyrektywy.

Jeżeli chodzi o zakres zastosowania, dyrektywa obejmuje „produkty spożywcze", czyli produkty rolne wymienione w załączniku I TFUE przeznaczone do spożycia, w tym produkty rybołówstwa i akwakultury, oraz przetworzone produkty rolne do użytku spożywczego, tj. przetworzone produkty spożywcze, które nie są wymienione w załączniku I do TFUE.

Relacje między dostawcami i nabywcami w połączeniu z zakresem produktów skutkują doborem środków mających zastosowanie w całym łańcuchu dostaw żywności i obejmujących nieuczciwe praktyki handlowe, które mogą wpływać na początkowe ogniwa łańcucha i w ten sposób wywierać presję na rolników, bezpośrednio lub pośrednio. Ochrona obejmuje małych i średnich producentów rolnych (w tym organizacje producentów, takie jak spółdzielnie) i innych dostawców MŚP w łańcuchu, podczas gdy przepisy dotyczące stosowania nieuczciwych praktyk handlowych ograniczają działalność nabywców, którzy nie są MŚP.

We wniosku bierze się pod uwagę fakt, że nieuczciwe praktyki handlowe niekoniecznie są zawsze określone w pisemnej umowie i mogą co do zasady wystąpić na dowolnym etapie transakcji handlowej między nabywcą a dostawcą w łańcuchu dostaw żywności, w tym *ex post* po zawarciu umowy.

Ponieważ łańcuch dostaw żywności składa się ze wzajemnie powiązanych pionowych relacji w zakresie dostaw, a nieuczciwe praktyki handlowe występujące na kolejnych poziomach łańcucha mogą mieć negatywny wpływ na producentów rolnych i ogólnie na wydajność łańcucha dostaw żywności, wniosek nie ogranicza pojęcia „dostawca" do producentów rolnych i ich organizacji, ale obejmuje każdego dostawcę, tj. producentów i dystrybutorów w całym łańcuchu dostaw żywności, pod warunkiem, że są to małe i średnie przedsiębiorstwa.

MŚP stanowią dużą grupę w sektorze wytwórczym. Zakres wniosku uwzględnia fakt, że małe i średnie instytucje pośredniczące, które mogą paść ofiarami stosowania nieuczciwych praktyk handlowych przez nabywców niebędących MŚP, mogą przenosić koszty wynikające z tych praktyk na własnych dostawców, a mianowicie na producentów rolnych. Ponadto zagraniczni dostawcy mający siedzibę poza Unią mogą powoływać się na zakaz, gdy sprzedają towary nabywcom mającym siedzibę w Unii.

Artykuł 3 zawiera wykaz zakazanych nieuczciwych praktyk handlowych. Podczas gdy ust. 2 dopuszcza swobodę umowną stron, czyli pozwala im na kwalifikację danego działania jako nieuczciwą praktykę handlową wedle własnego uznania, nieuczciwe praktyki handlowe wymienione w ust. 1 nie podlegają umownemu uznaniu ze względu na ich zasadniczo nieuczciwy charakter.

Grupa praktyk określonych w ust. 1 obejmuje zakaz dokonywania płatności na rzecz dostawców przez nabywców po upływie 30 dni, jeżeli dostawa dotyczy łatwo psujących się produktów. Przepis ten będzie stanowił *lex specialis* dla sektora spożywczego jedynie w odniesieniu do przepisów dotyczących warunków płatności określonych w dyrektywie w sprawie opóźnień w płatnościach, które mają zastosowanie do wszystkich sektorów gospodarki. Grupa ta obejmuje również anulowanie zamówień w krótkim terminie w przypadku łatwo psujących się produktów oraz jednostronne i wsteczne zmiany warunków umowy dostawy: praktyki te są wyrażeniem nieproporcjonalnej alokacji ryzyka na korzyść nabywcy, są ewidentnie nieuczciwe i powinny być zakazane.

Inne praktyki, które są niesprawiedliwe, gdy są stosowane bez porozumienia, mogą być akceptowalne, a nawet korzystne dla obu stron, jeżeli są objęte umową między stronami. Dlatego praktyki te powinny być traktowane w inny sposób w ramach przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych w celu umożliwienia stosowania praktyk zwiększających efektywność, prowadzących ostatecznie do odpowiednich dostaw i cen.

Warunki takiej umowy muszą być jasne i jednoznaczne. Niejednoznaczna umowa, która upoważniałaby jedną ze stron do późniejszego określenia warunków związanych z takimi praktykami, byłaby nieprzewidywalna i dlatego nie może być postrzegana jako uzasadniająca takie późniejsze ustanowienie warunków lub zastosowanie praktyki ani nie może ograniczać zakwalifikowania danej praktyki jako nieuczciwej praktyki handlowej.

Ta druga grupa nieuczciwych praktyk handlowych obejmuje zwrot niesprzedanych lub zmarnowanych produktów. Płatności za przechowywanie, prezentowanie lub wystawianie na sprzedaż produktów spożywczych dostawcy mogą przynieść korzyści obu stronom umowy. Dotyczy to również działań promocyjnych i marketingowych. Nabywca musi podać dostawcy szacunkową kwotę płatności, jeśli zostanie o to poproszony. W przypadku działań marketingowych, magazynowania, prezentowania lub wystawiania towarów na sprzedaż nabywca musi podać dostawcy kosztorys na jego żądanie.

Są one do przyjęcia, jeśli strony wyraziły na to zgodę, a podstawą płatności za przechowywanie i wystawianie produktów na sprzedaż są obiektywne i uzasadnione kosztorysy. Wkład dostawców w koszty promocji produktów lub działań marketingowych nabywców również może być skuteczny, jeżeli został uzgodniony przez strony.

Artykuł 4 zobowiązuje państwa członkowskie do wyznaczenia właściwego organu egzekwowania prawa w odniesieniu do zakazanych nieuczciwych praktyk handlowych. Istniejące organy egzekwowania prawa, np. w obszarze prawa konkurencji (krajowe organy ds. konkurencji), mogą zostać wybrane jako właściwy organ do realizacji korzyści zakresu.

Artykuł 5 dotyczy skarg i stanowi, że organ egzekwowania prawa będzie mógł rozpatrywać skargi poufne i chronić, na żądanie, tożsamość skarżącego. Również organizacje producentów i stowarzyszenia organizacji producentów powinny mieć możliwość wniesienia skargi do organu egzekwowania prawa, nie tylko w roli partnera umowy, ale także podmiotu reprezentującego interes jego członków (lub ich członków), jeżeli są to MŚP.

Zgodnie z **artykułem 6** organom egzekwowania prawa przysługują uprawnienia niezbędne do wszczęcia dochodzenia z własnej inicjatywy lub na podstawie skargi, w celu zebrania informacji, nakazania zaprzestania naruszania przepisów oraz nałożenia grzywien i opublikowania decyzji wydanych w celu uzyskania skutku odstraszającego.

Zapisy dotyczące koordynacji i współpracy między organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów zawiera **artykuł 7**. Obejmują one coroczne spotkania organizowane przez Komisję i roczne sprawozdania przedkładane przez organy egzekwowania prawa. W miarę możliwości organy egzekwowania prawa państw członkowskich powinny udzielać sobie wzajemnej pomocy podczas prowadzenia dochodzeń.

W **artykule 8** wniosku wyjaśniono, że państwa członkowskie mogą przewidzieć dodatkowe zasady mające na celu zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych, wykraczające poza ten minimalny standard unijny, o ile przepisy te są zgodne z zasadami dotyczącymi rynku wewnętrznego.

W **artykule 9** określono obowiązki sprawozdawcze państw członkowskich. Przepis przewiduje możliwość przyjęcia przez Komisję aktu wykonawczego w tym obszarze sprawozdawczości, który może określać użyteczne warunki.

Artykuł 10 przewiduje możliwość zastosowania procedury komitetowej, która wspomoże Komisję w tym zakresie.

Artykuł 11 przewiduje przeprowadzenie oceny przez Komisję nie wcześniej niż po upływie trzech lat od rozpoczęcia stosowania niniejszej dyrektywy, a także tymczasowe sprawozdanie z transpozycji dyrektywy.

Przepisy dotyczące transpozycji dyrektywy zawarte są w **artykule 12**. Przepisy te stanowią standardową procedurę w ramach dyrektyw.

Artykuł 13 dotyczy wejścia w życie dyrektywy. **Artykuł 14** stanowi, że dyrektywa jest skierowana do państw członkowskich.

2018/0082 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw żywności

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 43 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[7],

uwzględniając opinię Komitetu Regionów[8],

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Trzy komunikaty Komisji wydane od 2009 r.[9] skupiały się na funkcjonowaniu łańcucha dostaw żywności, w tym na stosowaniu nieuczciwych praktyk handlowych. Nieuczciwe praktyki handlowe są w tym kontekście definiowane jako praktyki, które rażąco odbiegają od zasad uczciwego prowadzenia działalności handlowej, stoją w sprzeczności z zasadą dobrej wiary i uczciwego obrotu i są jednostronnie nakładane przez jednego partnera handlowego na drugiego. Komisja zasugerowała pożądane cechy krajowych i dobrowolnych mechanizmów zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności. Nie wszystkie z tych elementów stały się częścią ram prawnych i dobrowolnych systemów zarządzania w państwach członkowskich, co sprawia, że takie praktyki nadal są przedmiotem debaty politycznej w Unii.

(2) W czerwcu 2016 r. w rezolucji[10] Parlamentu Europejskiego zwrócono się do Komisji o przedłożenie wniosku dotyczącego unijnych ram prawnych dotyczących stosowania

---

7 Dz.U. C … z …, s. ….

8 Dz.U. C … z …, s. ….

9 Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów — Poprawa funkcjonowania łańcucha dostaw żywności w Europie, COM(2009) 591.
Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów — Zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych w ramach łańcucha dostaw produktów spożywczych, realizowanych między przedsiębiorstwami, COM(2014)472 final
Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych w ramach łańcucha dostaw produktów spożywczych, realizowanych między przedsiębiorstwami, COM(2016) 032 final.

10 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności (2015/2065 (INI)).

nieuczciwych praktyk handlowych. W grudniu 2016 r. Rada zwróciła się do Komisji o przeprowadzenie w odpowiednim terminie oceny skutków wprowadzenia ram legislacyjnych na poziomie Unii lub innych nieustawodawczych środków mających rozwiązać kwestię nieuczciwych praktyk handlowych[11]. Komisja sporządziła ocenę skutków, którą poprzedziły otwarte konsultacje publiczne oraz konsultacje ukierunkowane.

(3) Łańcuch dostaw żywności obejmuje różne podmioty gospodarcze działające na jego poszczególnych etapach: produkcji, przetwarzania, marketingu, dystrybucji i sprzedaży detalicznej produktów spożywczych. Łańcuch jest zdecydowanie najważniejszym kanałem wprowadzania produktów spożywczych na rynek: „od pola do stołu”. Podmioty te handlują produktami spożywczymi, tj. głównie produktami rolnymi, w tym produktami rybołówstwa i akwakultury, wymienionymi w załączniku I do Traktatu przeznaczonymi do spożycia, oraz innymi produktami spożywczymi niewymienionymi w tym załączniku, ale przetworzonymi z produktów rolnych przeznaczonych do spożycia.

(4) Podczas gdy ryzyko biznesowe jest nieodłącznie związane z każdą działalnością gospodarczą, produkcja rolna jest szczególnie obciążona niepewnością ze względu na zależność od warunków pogodowych i procesów biologicznych, ponieważ wszystkie produkty rolne są w mniejszym lub większym stopniu towarami łatwo psującymi się lub sezonowymi. W środowisku polityki rolnej, które obecnie jest znacznie bardziej zorientowane na rynek niż w przeszłości, ochrona przed nieuczciwymi praktykami handlowymi nabrała znaczenia dla podmiotów działających w łańcuchu dostaw żywności, a w szczególności dla producentów rolnych i ich organizacji.

(5) Liczba i rozmiar podmiotów różnią się na poszczególnych etapach łańcucha dostaw żywności. Różnice w sile przetargowej odnoszą się do różnych poziomów koncentracji podmiotów gospodarczych i mogą umożliwić nieuczciwe wykorzystywanie siły przetargowej poprzez stosowanie nieuczciwych praktyk handlowych. Nieuczciwe praktyki handlowe są szczególnie szkodliwe dla małych i średnich podmiotów w łańcuchu dostaw żywności. Producenci rolni, którzy dostarczają podstawowe produkty rolne, są przeważnie małymi i średnimi przedsiębiorstwami.

(6) Większość państw członkowskich, ale nie wszystkie, posiada szczególne przepisy krajowe, które chronią dostawców przed nieuczciwymi praktykami handlowymi stosowanymi w relacjach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw żywności. Tam gdzie możliwe jest poleganie na prawie umów lub inicjatywach samoregulacyjnych, strach przed działaniami odwetowymi wobec skarżącego ogranicza praktyczną wartość tych form dochodzenia roszczeń. Niektóre państwa członkowskie, które posiadają szczególne przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych, powierzają ich egzekwowanie organom administracyjnym. Jednak przepisy dotyczące stosowania nieuczciwych praktyk handlowych obowiązujące w państwach członkowskich w obecnym zakresie charakteryzują się znaczną rozbieżnością.

(7) Należy wprowadzić minimalny unijny standard ochrony przed pewnymi wyraźnie nieuczciwymi praktykami handlowymi, aby ograniczyć występowanie takich praktyk i przyczynić się do zapewnienia odpowiedniego poziomu życia producentom rolnym. Ochrona powinna przynosić korzyści wszystkim producentom rolnym, lub wszelkim

[11] Konkluzje Rady z dnia 12 grudnia 2016 r. — Wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności i zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych.

osobom fizycznym lub prawnym, które dostarczają produkty spożywcze, w tym organizacjom producentów i stowarzyszeniom organizacji producentów, pod warunkiem, że wszystkie te osoby spełniają kryteria definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw określonej w załączniku do zalecenia Komisji 2003/361/WE[12]. Mikroprzedsiębiorstwa, oraz małe i średnie przedsiębiorstwa są szczególnie narażone na nieuczciwe praktyki handlowe i mają najmniejsze szanse na poradzenie sobie z nimi bez narażania się na niekorzystny wpływ na ich rentowność. Ponieważ presja finansowa na małe i średnie przedsiębiorstwa spowodowana nieuczciwymi praktykami handlowymi często odbija się na całym łańcuchu i dociera ostatecznie do producentów rolnych, przepisy dotyczące stosowania nieuczciwych praktyk handlowych powinny również chronić małych i średnich dostawców pośredniczących na etapach następujących po produkcji podstawowej. Ochrona dostawców pośredniczących powinna również zapobiegać niezamierzonym konsekwencjom (w szczególności pod względem niesłusznie podnoszonych cen) przesunięcia handlu z producentów rolnych i ich stowarzyszeń produkujących przetworzone produkty na dostawców nieobjętych ochroną.

(8) Dostawcy mający siedzibę poza Unią powinni móc polegać na minimalnym unijnym standardzie w przypadku sprzedaży produktów spożywczych nabywcom mającym siedzibę w Unii, aby uniknąć niezamierzonych zakłóceń wynikających z ochrony dostawców w UE.

(9) Odpowiednie zasady powinny mieć zastosowanie do postępowania większych, to znaczy innych niż małe i średnie, podmiotów w łańcuchu dostaw żywności, ponieważ to one zwykle mają większą względną siłę przetargową w transakcjach z małymi i średnimi dostawcami.

(10) Ponieważ większość państw członkowskich posiada już – choć rozbieżne – przepisy krajowe dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych, zastosowanie narzędzia w postaci dyrektywy w celu wprowadzenia minimalnych standardów ochrony na mocy prawa Unii jest właściwym rozwiązaniem. Powinno to umożliwić państwom członkowskim włączenie odpowiednich przepisów do ich krajowego porządku prawnego w taki sposób, aby stworzyć spójny system. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyjmowania i stosowania na ich terytorium bardziej rygorystycznych przepisów krajowych chroniących małych i średnich dostawców oraz nabywców przed nieuczciwymi praktykami handlowymi stosowanymi w relacjach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw żywności, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z prawa Unii mającego zastosowanie do funkcjonowania rynku wewnętrznego.

(11) Ponieważ nieuczciwe praktyki handlowe mogą wystąpić na każdym etapie sprzedaży produktu spożywczego, tj. przed dokonaniem transakcji sprzedaży, w jej trakcie lub po jej zakończeniu, państwa członkowskie powinny zapewnić stosowanie przepisów niniejszej dyrektywy do takich praktyk w każdym przypadku ich wystąpienia.

(12) Przy ustalaniu, czy dana praktyka handlowa powinna zostać uznana za nieuczciwą, ważne jest zmniejszenie ryzyka związanego z ograniczeniem zawierania uczciwych i skutecznych umów pomiędzy stronami. W rezultacie należy odróżnić praktyki, które są przewidziane w sformułowanych w sposób jasny i jednoznaczny warunkach umowy dostawy między stronami, od praktyk, które mają miejsce po rozpoczęciu transakcji, bez uprzedniego uzgodnienia w sposób jasny i jednoznaczny, tak aby jedynie jednostronne zmiany warunków umowy dostawy i zmiany tych warunków

[12] Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.

z mocą wsteczną były zakazane. Niektóre praktyki handlowe są jednak uznawane za nieuczciwe ze względu na ich charakter i nie powinny podlegać swobodzie umownej stron.

(13) Aby zapewnić skuteczne egzekwowanie zakazów ustanowionych w niniejszej dyrektywie, państwa członkowskie powinny wyznaczyć organ, któremu powierzą egzekwowanie prawa. Organ powinien mieć możliwość działania z własnej inicjatywy lub po otrzymaniu skarg od stron, które padły ofiarą stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności. Jeżeli skarżący wnioskuje o nieujawnianie jego tożsamości z obawy przed działaniami odwetowymi, organy ścigania państw członkowskich powinny uwzględnić taki wniosek.

(14) Skargi organizacji producentów lub stowarzyszeń takich organizacji mogą służyć ochronie tożsamości poszczególnych członków organizacji, którzy są małymi i średnimi dostawcami i uważają się za ofiary nieuczciwych praktyk handlowych. Odpowiedzialne za egzekwowanie przepisów organy państw członkowskich powinny zatem móc przyjmować skargi od takich podmiotów i podejmować działania w ich sprawie, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony praw procesowych pozwanego.

(15) Organy odpowiedzialne za egzekwowanie przepisów w państwach członkowskich powinny dysponować niezbędnymi uprawnieniami, które umożliwią im skuteczne gromadzenie wszelkich faktycznych informacji w odpowiedzi na wnioski o udzielenie informacji. Powinny one mieć prawo, aby nakazać zaprzestania stosowania zakazanej praktyki w stosownych przypadkach. Istnienie środka odstraszającego, takiego jak prawo do nakładania grzywien i publikowania wyników dochodzeń, może zachęcać strony do zmiany zachowań oraz korzystania z rozwiązań poprzedzających sądowe rozstrzyganie sporów, a zatem powinno stanowić część uprawnień organów egzekwowania prawa. Komisja i odpowiedzialne za egzekwowanie przepisów organy państw członkowskich powinny ściśle współpracować w celu zapewnienia wspólnego podejścia w odniesieniu do stosowania zasad określonych w niniejszej dyrektywie. W szczególności organy egzekwowania prawa powinny nawzajem się wspierać, na przykład poprzez dzielenie się informacjami i pomoc w dochodzeniach mających wymiar transgraniczny.

(16) Aby ułatwić skuteczne egzekwowanie, Komisja powinna pomóc w organizowaniu spotkań między organami odpowiedzialnymi za egzekwowanie prawa w państwach członkowskich, podczas których możliwa będzie wymiana najlepszych praktyk i istotnych informacji. Komisja powinna utworzyć stronę internetową i zarządzać nią w celu ułatwienia tych wymian.

(17) Zasady ustanowione w niniejszej dyrektywie nie powinny utrudniać państwom członkowskim utrzymania istniejących przepisów, które są bardziej dalekosiężne, lub przyjęcia takich zasad w przyszłości, z zastrzeżeniem ograniczeń prawa Unii mających zastosowanie do funkcjonowania rynku wewnętrznego. Zasady te byłyby stosowane obok dobrowolnych środków zarządzania.

(18) Komisja powinna mieć wgląd w postępy wdrażania niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich. Ponadto Komisja powinna mieć możliwość oceny skuteczności niniejszej dyrektywy. W tym celu organy wykonawcze państw członkowskich powinny składać Komisji roczne sprawozdania. Na potrzeby zapewnienia jednolitych warunków wykonywania obowiązku sprawozdawczego należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie

z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011[13]. Komitet ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych powinien wspierać Komisję w tej procedurze.

(19) W interesie skutecznego wdrożenia polityki w odniesieniu do nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw żywności Komisja powinna dokonać przeglądu stosowania niniejszej dyrektywy i przedstawić sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów. W przeglądzie należy również zwrócić szczególną uwagę na to, czy w przyszłości ochrona małych i średnich nabywców produktów spożywczych w łańcuchu dostaw, oprócz ochrony małych i średnich dostawców, byłaby uzasadniona,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia minimalny wykaz zakazanych nieuczciwych praktyk handlowych między nabywcami i dostawcami w łańcuchu dostaw żywności i określa minimalne zasady dotyczące ich egzekwowania oraz ustalenia dotyczące koordynacji między organami egzekwowania prawa.

2. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do niektórych nieuczciwych praktyk handlowych, które występują w związku ze sprzedażą produktów spożywczych przez dostawcę będącego małym i średnim przedsiębiorstwem na rzecz nabywcy, który nie jest małym ani średnim przedsiębiorstwem.

3. Niniejszą dyrektywę stosuje się do umów dostawy zawartych po dniu wejścia w życie przepisów transponujących niniejszą dyrektywę, określonych w art. 12 ust. 1, akapit drugi.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

a) termin „nabywca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną mającą siedzibę w Unii, która kupuje produkty spożywcze w drodze handlu. Pojęcie „nabywca” może obejmować grupę takich osób fizycznych i prawnych;

b) termin „dostawca” oznacza dowolnego producenta rolnego lub dowolną osobę fizyczną bądź prawną, niezależnie od miejsca prowadzenia działalności, która sprzedaje produkty spożywcze. Pojęcie „dostawca” może obejmować grupę takich producentów rolnych lub takie osoby fizyczne i prawne, w tym organizacje producentów i stowarzyszenia organizacji producentów;

c) termin „małe i średnie przedsiębiorstwo” oznacza przedsiębiorstwo w rozumieniu definicji mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw, podanej w załączniku do zalecenia Komisji 2003/361/WE[14];

[13] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

d) termin „produkty spożywcze” oznacza produkty wymienione w załączniku I do Traktatu, przeznaczone do spożycia, a także produkty niewymienione w tym załączniku, ale przetworzone z tych produktów przeznaczonych do spożycia;

e) termin „łatwo psujące się produkty spożywcze” oznacza produkty spożywcze, które staną się niezdatne do spożycia przez ludzi, chyba że są odpowiednio przechowywane, przetwarzane, pakowane lub w inny sposób konserwowane, aby zapobiec ich nieprzydatności.

Artykuł 3

Zakaz stosowania nieuczciwych praktyk handlowych

1. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie zakazu stosowania następujących praktyk handlowych:

   a) nabywca płaci dostawcy łatwo psujących się produktów spożywczych później niż w ciągu 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania faktury od dostawcy lub później niż w ciągu 30 dni kalendarzowych od daty dostarczenia łatwo psujących się produktów spożywczych, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza. Zakaz ten ma zastosowanie bez uszczerbku dla:

      - skutków opóźnień w płatnościach i środków zaradczych określonych w dyrektywie 2011/7/UE;

      - możliwości zastosowania przez nabywcę i dostawcę klauzuli dotyczącej podziału wartości w rozumieniu art. 172 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013[15].

   b) nabywca anuluje zamówienia łatwo psujących się produktów spożywczych w tak krótkim czasie, że nie można racjonalnie oczekiwać, iż dostawca znajdzie alternatywny sposób zbytu lub wykorzystania tych produktów;

   c) nabywca jednostronnie i z mocą wsteczną zmienia warunki umowy w sprawie dostaw dotyczące częstotliwości, terminu lub wielkości dostaw, standardów jakości lub cen produktów spożywczych;

   d) dostawca płaci za marnotrawstwo produktów spożywczych, do którego dochodzi w siedzibie nabywcy i które nie jest spowodowane zaniedbaniem ani winą dostawcy.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby następujące praktyki handlowe były zakazane, jeżeli nie zostały one uzgodnione w jasny i jednoznaczny sposób przy zawieraniu umowy dostawy:

   a) nabywca zwraca niesprzedane produkty spożywcze dostawcy;

   b) nabywca pobiera opłatę od dostawcy z tytułu przechowywania, prezentowania lub wystawiania na sprzedaż produktów spożywczych dostawcy;

---

[14] Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

[15] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671).

c) dostawca płaci za promocję produktów spożywczych sprzedawanych przez nabywcę. Przed promocją (jeżeli jest ona wdrażana przez nabywcę) nabywca określa czas trwania promocji oraz oczekiwaną ilość zamówionych produktów spożywczych;

d) dostawca płaci za obrót produktami spożywczymi przez nabywcę.

3. Jeżeli nabywca żąda zapłaty w sytuacjach opisanych w ust. 2 lit. b), c) i d), nabywca powinien, na żądanie dostawcy, podać dostawcy szacunkową wysokość płatności jednostkowej lub ogólnej, w zależności od tego, która z tych wartości jest odpowiednia, a także – w przypadku sytuacji opisanych w ust. 2 lit. b) i d) – również kalkulację kosztów oraz podstawę tej kalkulacji.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby zakazy, o których mowa w ust. 1 i 2, stanowiły przepisy wymuszające swoje zastosowanie, które mają zastosowanie do każdej sytuacji objętej ich zakresem, niezależnie od innych przepisów mających zastosowanie do umowy dostawy między stronami.

Artykuł 4

Wyznaczony organ egzekwowania prawa

Każde państwo członkowskie wyznacza organ publiczny do egzekwowania zakazów ustanowionych w art. 3 na szczeblu krajowym („organ egzekwowania prawa”).

Artykuł 5

Skargi i poufność

1. Dostawca kieruje skargę do organu egzekwowania prawa państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę nabywca podejrzewany o stosowanie zakazanej praktyki handlowej.

2. Organizacje producentów lub stowarzyszenia organizacji producentów, których członkowie bądź członkowie ich członków, uważają, że padli ofiarą zakazanej praktyki handlowej, mają prawo do złożenia skargi.

3. Organ egzekwowania prawa zapewnia, na wniosek skarżącego, utrzymanie w tajemnicy tożsamości skarżącego oraz wszelkich innych informacji, w odniesieniu do których skarżący uznaje ujawnienie za szkodliwe dla jego interesów. Skarżący wskazuje takie informacje w ewentualnym wniosku o zachowanie poufności.

4. Jeżeli organ egzekwowania prawa uzna, że podstawy do podjęcia działań w sprawie skargi są niewystarczające, informuje o tym skarżącego.

Artykuł 6

Uprawnienia organu egzekwowania prawa

Państwa członkowskie zapewniają, aby organ egzekwowania prawa był odpowiednio wyposażony i przyznają mu następujące uprawnienia:

a) inicjowanie i prowadzenie dochodzeń z własnej inicjatywy lub na podstawie skargi;

b) wymaganie od nabywców i dostawców dostarczania wszelkich informacji niezbędnych do prowadzenia dochodzeń w sprawie zakazanych praktyk handlowych;

c) podejmowanie decyzji stwierdzających naruszenie zakazów ustanowionych w art. 3 i zobowiązujących nabywcę do zaprzestania stosowania zakazanej praktyki handlowej. Organ może powstrzymać się od podjęcia takiej decyzji, jeżeli decyzja taka zagroziłaby ujawnieniem tożsamości skarżącego lub ujawnieniem wszelkich innych informacji, w odniesieniu do których skarżący uznaje ujawnienie za szkodliwe dla jego interesów, pod warunkiem że skarżący zidentyfikował te informacje zgodnie z art. 5 ust. 3;

d) nałożenie grzywny pieniężnej na sprawcę naruszenia. Kara musi być skuteczna, proporcjonalna i odstraszająca, przy uwzględnieniu charakteru, czasu trwania i wagi naruszenia;

e) publikowanie swoich decyzji dotyczących zapisów lit. c) i d);

f) informowanie nabywców i dostawców o działaniach w ramach rocznych sprawozdań, z podaniem m.in. liczby otrzymanych skarg oraz wszczętych i zamkniętych dochodzeń. W przypadku każdego dochodzenia sprawozdanie musi zawierać skrócony opis sprawy i wynik dochodzenia.

Artykuł 7

Współpraca między organami egzekwowania prawa

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy egzekwowania prawa skutecznie ze sobą współpracowały i udzielały sobie wzajemnej pomocy w dochodzeniach mających wymiar transgraniczny.

2. Organy egzekwowania prawa spotykają się raz w roku w celu omówienia stosowania niniejszej dyrektywy na podstawie rocznych sprawozdań, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz najlepszych praktyk w obszarze objętym jej zakresem. Komisja umożliwia organizację tych posiedzeń.

3. Komisja tworzy stronę internetową umożliwiającą wymianę informacji między organami egzekwowania prawa a Komisją, w szczególności w odniesieniu do corocznych posiedzeń, i zarządza tą stroną.

Artykuł 8

Przepisy krajowe

Państwa członkowskie mogą wprowadzać przepisy mające na celu zwalczanie nieuczciwych praktyk handlowych wykraczające poza te określone w art. 3, 5, 6 i 7, pod warunkiem, że takie przepisy krajowe są zgodne z zasadami funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Artykuł 9

Sprawozdawczość państw członkowskich

1. Do dnia 15 marca każdego roku państwa członkowskie przesyłają Komisji sprawozdanie dotyczące stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach

między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw żywności. Sprawozdanie to musi zawierać w szczególności wszystkie istotne dane dotyczące stosowania i egzekwowania przepisów na podstawie niniejszej dyrektywy w danym państwie członkowskim w poprzednim roku.

2. Komisja może przyjąć akty wykonawcze określające:

a) zasady dotyczące informacji wymaganych do zastosowania ust. 1;

b) ustalenia dotyczące zarządzania przesyłanymi informacjami oraz zasady dotyczące treści i formy;

c) zasady przekazywania lub udostępniania informacji i dokumentów państwom członkowskim, organizacjom międzynarodowym, właściwym organom państw trzecich lub społeczeństwu, z zastrzeżeniem ochrony danych osobowych i uzasadnionego interesu producentów rolnych i przedsiębiorstw w zakresie ochrony tajemnic przedsiębiorstwa.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 10 ust. 2.

Artykuł 10

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych ustanowiony na mocy art. 229 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 11

Ocena

1. Nie wcześniej niż trzy lata po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy Komisja przeprowadzi ocenę niniejszej dyrektywy i przedstawi sprawozdanie dotyczące najważniejszych ustaleń Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje niezbędne do przygotowania tego sprawozdania.

3. Sześć miesięcy po dacie transpozycji niniejszej dyrektywy Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie pośrednie ze stanu jej transpozycji i wdrożenia.

Artykuł 12

Transpozycja

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują, najpóźniej w dniu przypadającym sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszej dyrektywy, przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

   Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia przypadającego 12 miesięcy po wejściu w życie niniejszej dyrektywy.

   Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 13

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie piątego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 14

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodniczący	*Przewodniczący*

OCEANA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

1.2. Dziedziny polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

1.4. Cel(e)

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.6. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy

1.7. Przewidywane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

2.2. System zarządzania i kontroli

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorstwami w łańcuchu dostaw żywności.

1.2. Dziedziny polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Polityka rolna

Polityka konkurencji

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

X Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego / działania przygotowawczego**[16]

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cel(e)

1.4.1. Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku/inicjatywie

Wniosek ma na celu ograniczenie stosowania nieuczciwych praktyk handlowych, które wynikają z nierównej siły przetargowej w łańcuchu dostaw żywności w celu wniesienia wkładu w realizację 4. priorytetu przewodniczącego Junckera, dotyczącego stworzenia „pogłębionego i bardziej sprawiedliwego rynku wewnętrznego opartego na wzmocnionej bazie przemysłowej", co przekłada się na ogólny cel „opłacalnej produkcji żywności" w ramach wspólnej polityki rolnej.

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

Cel szczegółowy nr:

Utrzymanie stabilności rynkowej

Zwiększanie dochodów producentów rolnych

Poprawa konkurencyjności rolnictwa

[16] o którym mowa w art. 54 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

1. Ograniczenie stosowania nieuczciwych praktyk handlowych 2. Wkład w zapewnianie równych szans 3. Umożliwienie skutecznego dochodzenia roszczeń Skutki: lepsza pozycja producentów rolnych w łańcuchu dostaw żywności, co przekłada się na zwiększenie dochodów producentów rolnych.

1.4.4. Wskaźniki wyników i wpływu

Należy określić wskaźniki, które umożliwią monitorowanie realizacji wniosku/inicjatywy.

Ad 1. Zgłaszane przypadki stosowania przedmiotowych nieuczciwych praktyk handlowych przez przedsiębiorstwa (liczba deklarujących firm i deklarowana częstotliwość, postrzegane koszty stosowania nieuczciwych praktyk handlowych) Ad 1. Koszty zapewniania zgodności z przepisami dla firm Ad 1. Potencjalne skutki przesunięcia handlu ze szkodą dla chronionych stron Ad 2. Dostosowanie stosowania przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych (np. liczba zmian w przepisach krajowych w celu przybliżenia praktyk) Ad 2. Liczba przyjętych zaleceń dotyczących najlepszych praktyk Ad 2. Deklarowane koszty administracyjne dla państw członkowskich Ad 2. Względna produkcja i zmiany cen konsumpcyjnych Ad 3. Liczba otrzymanych skarg (anonimowo lub nie) Ad 3. Liczba spotkań mediacyjnych, w stosownych przypadkach Ad 3. Liczba rozpoczętych dochodzeń (z własnej inicjatywy lub na wniosek) Ad 3. Liczba spraw prowadzących do stwierdzenia naruszenia

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które mają zostać zaspokojone w perspektywie krótko- lub długoterminowej

Niniejszy wniosek ma na celu ograniczenie stosowania nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności poprzez zapewnienie minimalnego poziomu ochrony w całej UE za pośrednictwem ram prawnych, które zakazują stosowania najbardziej nieuczciwych praktyk handlowych i zapewniają możliwość dochodzenia roszczeń. Usuwając czynnik zakłócający wydajność wniosek poprawiłby również ogólnie funkcjonowanie łańcucha dostaw żywności.

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

Przyczyny działania na poziomie europejskim (*ex ante*)

Art. 39 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że wspólna polityka rolna zapewnia odpowiedni poziom życia ludności wiejskiej. Art. 40 TFUE stanowi, że wspólna organizacja rynku wyklucza dyskryminację między producentami rolnymi. W art. 43 TFUE określono, że wspólna organizacja rynku zapewnia warunki wymiany handlowej w Unii podobne do warunków istniejących na rynku krajowym.

Większość państw członkowskich wprowadziła przepisy dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych, ale przyjęła rozbieżne podejścia do problemu, a powiązane środki nie zostały zharmonizowane; państwa członkowskie nie posiadają mechanizmów koordynacji, ani nie mają zachęt do samoregulacji. Aby osiągnąć jedynie minimalny poziom ochrony przed nieuczciwymi praktykami w całej UE i zapewnić równe szanse wszystkim producentom, konieczne jest wdrożenie środków na szczeblu UE

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (*ex post*):

Minimalna ochrona przed stosowaniem nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności w państwach członkowskich, co oznacza poprawę funkcjonowania i zwiększenie wydajności łańcucha dostaw żywności. Równe szanse dla producentów rolnych.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Nabywcy i dostawcy mogą mieć nierówną siłę przetargową, co może prowadzić do stosowania nieuczciwych praktyk handlowych, które wywierają presję na zyski dotkniętych nimi dostawców i mogą prowadzić do niewłaściwej alokacji zasobów, zmniejszając efektywność łańcucha dostaw żywności.

Dostawcy rolni są szczególnie narażeni, ponieważ często muszą polegać na większych partnerach występujących na późniejszych etapach łańcucha, aby dostarczyć produkty konsumentom, a długi czas produkcji i łatwość psucia wielu produktów ogranicza ich pole manewru.

Obecny wniosek jest wynikiem dłuższej dyskusji. W 2013 r. Komisja przeprowadziła publiczne konsultacje na ten temat, a w 2016 r. Parlament Europejski, Rada i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wezwały do podjęcia działań w sprawie stosowania nieuczciwych praktyk handlowych.

1.5.4. Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia:

Wniosek stanowi uzupełnienie obowiązujących przepisów UE dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych w relacjach między przedsiębiorstwami i konsumentami; jak dotąd nie ma horyzontalnych unijnych przepisów dotyczących nieuczciwych praktyk handlowych między przedsiębiorstwami. Wniosek uzupełnia również inne dziedziny mające znaczenie dla podmiotów gospodarczych, które podlegają już wspólnym przepisom, np. dotyczącym konkurencji, pomocy państwa i norm handlowych.

1.6. Okres trwania działania i jego wpływ finansowy

☐ Wniosek/inicjatywa o **ograniczonym okresie trwania**

– ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.

– ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r.

X Wniosek/inicjatywa o **nieograniczonym czasie trwania**

– Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,

– po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania[17]

X **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję

– X w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;

– ☐ przez agencje wykonawcze

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☐ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

– ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;

– ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);

– ☐EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;

– ☐ organom, o których mowa w art. 208 i 209 rozporządzenia finansowego;

– ☐ organom prawa publicznego;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;

– ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

– *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu zarządzania należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

[17] Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/PL/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Należy określić częstotliwość i warunki.

Raz w roku: państwa członkowskie przesyłają coroczne sprawozdania Komisji Europejskiej do 15 marca każdego roku za pośrednictwem systemu opartego na technologii informacyjnej. Sprawozdania zawierają w szczególności wszystkie istotne dane dotyczące stosowania i egzekwowania przepisów na podstawie niniejszej dyrektywy.

2.2. System(y) zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie trybów zarządzania, mechanizmów wdrażania finansowania, sposobów płatności i proponowanej strategii kontroli

Możliwe do ustalenia ogólne ryzyka związane z przepisami dotyczą skuteczności wniosku a nie wydatków UE, ze względu na stosunkowo nieznaczne kwoty wchodzące w grę. Ryzyko może wiązać się z niedociągnięciami administracyjnego organu egzekwowania prawa, w tym w zakresie rozpatrywania skarg i zachowania poufności, zgłaszania przez państwa członkowskie i nadzoru ze strony Komisji. Sprawozdania roczne, doroczne spotkania i dedykowana strona internetowa powinny zapewniać właściwe działania następcze w związku z wdrażaniem dyrektywy w państwach członkowskich UE.

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej utworzonych w celu ich ograniczenia

Wydatki związane z niniejszym wnioskiem będą realizowane przez Komisję w ramach zarządzania bezpośredniego, zgodnie z zasadami określonymi w art. 32 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii – rozporządzenia finansowego. Zgodnie z wymaganiami rozporządzenia finansowego dyrektor generalny ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich ustanowił strukturę organizacyjną oraz procedury kontroli wewnętrznej służące osiągnięciu celów w zakresie realizowanej polityki i kontroli, zgodnie z normami kontroli wewnętrznej przyjętymi przez Komisję i z uwzględnieniem ryzyk związanych ze środowiskiem, w którym polityka ta jest realizowana.

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie opłacalności kontroli (stosunek „kosztów kontroli ÷ wartości zarządzanych funduszy powiązanych") oraz ocena oczekiwanych poziomów ryzyka błędu (przy płatnościach i przy zamknięciu)

Kontrola legalności i prawidłowości płatności wynikających z nowej dyrektywy zostanie objęta istniejącymi przepisami dotyczącymi zarządzania bezpośredniego w Komisji. Wydatki związane z niniejszym wnioskiem nie doprowadzą do zwiększenia poziomu błędu w przypadku Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, z uwagi na niewielkie kwoty i sposób realizacji (zarządzanie bezpośrednie).

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii w zakresie zwalczania nadużyć finansowych.

Komisja podejmuje odpowiednie środki zapewniające, by przy podejmowaniu działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, interesy finansowe Unii podlegały ochronie poprzez zastosowanie środków mających zapobiegać nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, poprzez skuteczne kontrole oraz, w przypadku ustalenia nieprawidłowości, poprzez odzyskiwanie nienależnie wypłaconych kwot, jak również poprzez zastosowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar, zgodnie z art. 325 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich oraz tytułem IV rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.

Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy mają uprawnienia do audytu, na podstawie dokumentacji i na miejscu, wobec wszystkich wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują od Unii środki. OLAF upoważniony jest do prowadzenia kontroli i inspekcji na miejscu u podmiotów gospodarczych, których dotyczy bezpośrednio lub pośrednio takie finansowanie, zgodnie z procedurami ustanowionymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r., w celu ustalenia, czy doszło do nadużyć finansowych. Decyzje, umowy i zamówienia wynikające z wykonywania rozporządzenia wyraźnie uprawniają Komisję, w tym OLAF i Trybunał Obrachunkowy, do prowadzenia takich audytów oraz kontroli i inspekcji na miejscu.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych.

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Nagłówek 2: Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne Nagłówek 5: Administracja	Zróżnicowane /niezróżnicowane[18]	państw EFTA[19]	krajów kandydujących[20]	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	05 01 02 11 — Personel zewnętrzny i inne wydatki na zarządzanie wspierające obszar polityki rolnej i polityki rozwoju obszarów wiejskich — Inne wydatki na zarządzanie 05 08 09 — Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG) — Operacyjna pomoc techniczna	Środki niezróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE

[18] Środki zróżnicowane/środki niezróżnicowane

[19] EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.

[20] Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	2	Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne

DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich			Rok **2020**[21]	Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			**OGÓŁEM**
• Środki operacyjne										
05 08 09 — Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG) — Operacyjna pomoc techniczna.	Środki na zobowiązania	(1)	0,05	0,05	0,05	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać			Do indeksowania
	Środki na płatności	(2)	0,05	0,05	0,05	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać			Do indeksowania
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne[22]										
		(3)	-	-	-	-				
OGÓŁEM środki dla DG AGRI	Środki na zobowiązania	=1+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać			Do indeksowania
	Środki na płatności	=2+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać			Do indeksowania

[21] Rok 2020 jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

[22] Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	0,05	0,05	0,05	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać	Do indeksowania
	Środki na płatności	(5)	0,05	0,05	0,05	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać	Do indeksowania
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne		(6)	-	-	-	-		
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 2 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4 + 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać	Do indeksowania
	Środki na płatności	=5 + 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać	do indeksowania

Dział wieloletnich ram finansowych	**5**	„Wydatki administracyjne”

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok **2020**	Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)	**OGÓŁEM**
DG: AGRI							
• Zasoby ludzkie		0,215	0,215	0,215	0,215	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać	Do indeksowania
• Inne wydatki administracyjne (1 spotkanie rocznie z ekspertami z organów egzekwowania prawa)		0,017	0,017	0,017	0,017	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać	Do indeksowania
OGÓŁEM DG AGRI	Środki	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232	Do indeksowania

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,232	0,232	0,232	0,232	0,23	Do indeksowania

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok **2020**[23]	Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)	**OGÓŁEM**
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 5 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	**0,282**	**0,282**	**0,282**	**0,282**	**Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać**	**Do indeksowania**
	Środki na płatności	**0,282**	**0,282**	**0,282**	**0,282**	**Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać**	**Do indeksowania**

[23] Rok 2020 jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych

– X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ⇩			Rok **2020**		Rok **2021**		Rok **2022**		Rok **2023**		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)						**OGÓŁEM**	
	PRODUKT																	
	Typ[24]	Średni koszt	Nie	Koszt	Nie	Koszt	Nie	Koszt	Nie	Koszt	Nie	Koszt	Nie	Koszt	Nie	Koszt	Liczba ogółem	Koszt ogółem
Dla wszystkich trzech CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH[25]																		
Stworzenie i utrzymanie strony internetowej	korzystanie ze strony WWW	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać							Do indeksowania
Suma częściowa na określone cele			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać							Do indeksowania
KOSZT OGÓŁEM			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać							Do indeksowania

[24] Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

[25] Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe...” Strona internetowa jest poświęcona wymianie informacji między organami państw członkowskich a służbami Komisji i jako taka przyczynia się do poprawy pozycji rolników w łańcuchu dostaw żywności w całej UE, poprawiając ich konkurencyjność, zwiększając dochody i utrzymując stabilność rynku.

3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

3.2.3.1. Streszczenie

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

– X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok **2020**[26]	Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			**OGÓŁEM**
DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	0,215	0,215	0,215	0,215	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać			Do indeksowania
Pozostałe wydatki administracyjne	0,017	0,017	0,017	0,017	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać			Do indeksowania
DZIAŁ 5 – suma cząstkowa wieloletnich ram finansowych	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232			Do indeksowania

Poza DZIAŁEM 5[27] **wieloletnich ram finansowych**								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki administracyjne								
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 5 wieloletnich ram finansowych								

OGÓŁEM	**0,232**	**0,232**	**0,232**	**0,232**	**0,232**	**Do indeksowania**

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne środki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych

[26] Rok 2020 jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

[27] Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA"), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

– ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.

– X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	Rok **2020**	Rok **2021**	Rok **2022**	Rok **2023**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
• **Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)**							
05 01 01 01 (Centrala i biura przedstawicielstw Komisji)	1,5	1,5	1,5	1,5	Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać		
XX 01 01 02 (w delegaturach)							
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• **Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)**[28]							
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)							
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT i JED w delegaturach)							
XX 01 04 **yy** [29] - w centrali							
XX 01 04 **yy** [29] - w delegaturach							
XX 01 05 02 (AC, END, INT — pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 02 (CA, SNE, INT — bezpośrednie badania naukowe)							
Inna linia budżetowa (określić)							
OGÓŁEM	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**Tak długo, jak dyrektywa będzie obowiązywać**		

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	3 urzędników AD w niepełnym wymiarze czasu 50 %
Personel zewnętrzny	

[28] CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

[29] W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

– X Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.

– ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

– ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

– Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

– X Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.